

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
İRAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
ULUSLARARASI KARAYOLU TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASI**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti.
İki ülke arasında ve ülkeleri üzerinden transit olarak yolcu ve eşya taşımacılığını kolaylaştırmak arzusu ile aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

MADDE 1

Bu anlaşma hükümleri, yolcu ve eşyanın, diğer akit taraf ülkesinde tescil edilmiş taşıtlar ile, bir akit taraf ülkesine veya ülkesinden ve akit taraflardan biri üzerinden transit olarak karayoluyla uluslararası taşınmasına uygulanır.

TARİFLER

MADDE 2

Bu anlaşmada:

“Taşımacı” terimi, akit tarafların kanun ve nizamlarına göre yolcu ve eşya taşımaya yetkili kılınmış her gerçek ve tüzel kişiyi,

“Taşıt” terimi,

(i) (şoför hariç sekizden fazla) yolcu veya eşya taşımak üzere veya yolcu veya eşya taşımak için imal edilmiş ve kendi gücüyle hareket eden bir karayolu taşıtını,

veya,

(ii) Yukarıda paragraf (i) de belirlenmiş olan bir taşıt ile yolcu veya eşya taşımak için imal edilmiş bir römork veya yarı römorktan ibaret bağlanmış bir taşıt kombinasyonunu,

“izin belgesi” terimi, akit tarafların yetkili makamları tarafından yıllık olarak verilecek izin belgelerini,

“Kota” terimi, akit tarafların yetkili makamları tarafından yıllık olarak verilecek her çeşit izin belgelerini,

“Düzenli otobüs servisi” terimi, belirli bir güzergahta, önceden tespit edilmiş zaman ve ücret milli tarifelerine göre iki akit taraf toprakları arasında yolcu taşınmasını,

“Düzenli transit otobüs servisi” terimi; bir akit taraf ülkesinde başlayan ve diğer akit taraf ülkesini yolcu indirmeden ve bindirmeden geçen ve üçüncü bir Devlet topraklarında sona eren düzenli otobüs servisini,

“Mekik servis” terimi; bir ve aynı kalkış noktasından, planlanmış kalma süresine göre gruplandırılmış yolcuların bir ve aynı yere taşınması ve planlanan kalma süresi sonunda her bir grubun kalkış noktasına getirilmesi için organize edilmiş uluslararası yolcu taşımaları servisini, (Birlikte dışa seyahat eden yolcuların tümü, birlikte geri dönmek zorundadır. Varış noktasından ilk dönüş seyahati ile varış noktasına en son dış seyahat boş olarak yapılır.)

“Kapalı-kapı servisi” (turist taşınması) terimi; yolcu indirip bindirmeden, bir turda bir ve aynı grubun bir ve aynı taşıtın tescil edildiği akit taraf ülkesindeki bir noktadan başlayan ve bu ülkede sona eren uluslararası taşınması servisi,

“Transit taşıma” terimi; kalkış ve varış noktaları bir akit taraf ülkesinin dışında olan noktalar arasında o akit taraf ülke üzerinden yapılan yolcu ve eşya taşımalarını;

MADDE 3

Her akit taraf, bu anlaşma hükümlerine uymak kaydıyla, diğer akit tarafa ait yolcular bunların kişisel eşyaları ile ticari eşya ve taşıtların her akit taraf yetkili makamlarınca tespit edilmiş yollar üzerinden transit geçiş hakkını tanıyacaktır.

MADDE 4

Her akit taraf, kendi milli mevzuatına göre, diğer akit tarafın taşımacılarına kendi topraklarında karşılıklı olarak mutabık kalınan yerlerde, büro ve/veya temsilciler ve/veya acenteler atama izni verecektir.

Taşımacı diğer akit taraf ülkesinde seyahat acentesi olarak faaliyet göstermeyecektir.

MADDE 5

Akit taraflar, toprakları üzerinden transit geçen diğer akit tarafın taşıtlarından,

- a) Karayolu alt yapısının kullanılmasından alınan ücretler (paralı karayolu ve köprüler),
- b) Karayolunun bakım ve korunmasına karayolu ve taşımanın yönetimine ilişkin giderleri karşılamak için alınan ücretler,
- c) Yakıtın ulusal ve uluslararası fiyatları arasındaki farkı karşılamak üzere, ayrıcalık gözetmeksizin alınan ücretler,
- d) Taşıtın ağırlığı, boyutları veya yükü akit tarafların milli mevzuatında belirtilen sınırları aştığı takdirde alınan ücretler, dışında herhangi bir ithal veya ihraç vergisi veya resmi (gümrük vergisi dahil) almayacaklardır.

Akit tarafların toprakları üzerinden transit yapılmasına izin verilen taşımalar, karşılıklılık esasına göre yukarıda paragraf b'de belirtilen ücretlerden muaf tutulabilir.

MADDE 6

Akit taraflardan birinin taşımacıları ve şoförleri diğer akit taraf ülkesinde buldukları sırada trafik ve taşıma nizamlarını ihlal ettikleri takdirde, bu ülke yetkili makamları taşımacıya veya şoföre ihtarda bulunacak veya izin belgesinin geçici, şartlı veya devamlı olarak geri alacaktır.

Bu maddelerin birinci paragrafında belirtilen ihlallere ilişkin olarak alınan tedbirleri alan ülkenin yetkili makamları diğer akit taraf yetkili makamlarına bu konuda bilgi vereceklerdir.

MADDE 7

Akit tarafların temsilcilerinden teşkil olunan bir Karma Komisyon kurulacaktır. Karma Komisyonun görevleri şunlardır:

- a) Bu anlaşmanın gereği veçhile uygulanmasına nezaret etmek,
- b) İzin belgelerinin şekli ile belgelerin teati zamanı ve usullerini tespit etmek,
- c) Bu anlaşmanın 24.maddesinde belirtilen yetkili makamlar arasında doğrudan çözümlenemeyecek muhtemel meseleleri incelemek ve çözümleri için tekliflerde bulunmak;
- d) Bu anlaşma şümülüne giren diğer tüm ilgili hususları gözden geçirmek ve bu hususların çözümlenmesi için tavsiyelerde bulunmak,
- e) Taşımacılıkla ilgili olarak karşılıklı olarak mutabık kalınacak diğer hususları incelemek,

Karma komisyon gerektiği takdirde akit tarafların birinin talebi üzerine sırayla Türkiye ve İran'da toplanacaktır.

Karma komisyon toplantısında görüşülecek gündem yukarıda belirtilen görevler ışığında, akit taraflar arasında diplomatik yoldan önceden hazırlanacaktır.

Karma komisyonun yaptığı tavsiyeler ve aldığı kararlar tam olarak uygulanır. Bununla beraber karma komisyon işbu anlaşmanın herhangi bir maddesinde değişiklik yapmayı kararlaştırırsa bu değişiklikler akit tarafların makamlarının onayına sunulur.

MADDE 8

Akit taraflardan birinin ülkesinde tescil edilmiş taşıtlar diğer akit taraf topraklarındaki iki nokta arasında yolcu ve eşya taşımayacaktır.

Diğer akit taraf ülkesinin yetkili makamlarından özel izin belgesi alınmadıkça bir akit taraf taşımacısı diğer akit taraf topraklarından üçüncü ülkelere yolcu ve eşya taşımayacaktır.

MADDE 9

Bir akit taraf ülkesinde tescil edilmiş boş bir taşıt, bu amaçla bir izin belgesi verilmedikçe, yolcu ve eşya almak üzere diğer akit taraf ülkesine girmeyecektir.

İki akit taraf taşımacıları diğer akit tarafa yönelik yolcu ve eşya taşımacılığının zamanında yapılmasını sağlamak üzere yakın işbirliği yapacaklardır. Her akit tarafça bu yönde vaki olabilecek talepler iyi niyet ve anlayışla ele alınacaktır.

YOLCU TAŞIMALARI

MADDE 10

Akit taraflardan birinin taşımacısı, diğer akit taraf yetkili makamından önceden yıllık izin belgesi alarak diğer taraf ülkesine düzenli servis veya ülkesi üzerinden düzenli transit servisi işletecektir.

MADDE 11

Akit taraflardan birinin ülkesinde tescil edilmiş bir taşıt ile diğer akit taraf ülkesine veya ülkesinden yapılacak transit turist taşımacılığı ve mekik servis izin belgesine tabi olmayacaktır.

MADDE 12

Aşağıda belirtilen haller dışında, akit tarafların ülkeleri üzerinden yapılacak transit eşya taşımaları, kotaya dayanan ön izin belgesine tabi olacaktır.

- a) Özellikle bu gayeyle teçhiz edilmiş taşıtlarla cenaze taşımaları,
- b) Tiyatro dekor ve malzemesi,
- c) Müzik, sinema ve sirk göstericileri, spor faaliyetleri ve radyo, televizyon ve sinema

programları için eşya, teçhizat ve hayvanların taşınması,

- d) Sanat eserlerinin taşınması,
- e) Kesim hayvanları dışındaki hayvanların taşınması,
- f) Bozulmuş veya hasara uğramış taşıtların taşınması,
- g) Posta taşımaları,
- h) Hava taşıma güzergahlarının değiştirilmesi halinde hava limanlarına veya limanlarından arızı olarak mal taşımaları,
- i) Tabii afetler halinde yardım malzemesi taşımaları,
- j) Sergi ve fuar malzemeleri taşımaları,
- k) Karma komisyon tarafından ortaklaşa kararlaştırılacak diğer mallar.

İzin belgeleri, yıllık olacak ve gerektiği hallerde, akit tarafların ihtiyaçlarını karşılamak

amacıyla karşılıklı mutabakat üzerine teati edilecektir.

MADDE 13

Transit izin belgesi, akit taraf ülkesi üzerinden bir gidiş/dönüş transit geçiş için geçerli olacaktır. Belge bir taşıt için ve düzenlenmiş olan taşımacı için geçerli olacak ve devredilemeyecektir. İzin belgeleri ücretsiz verilecektir.

MADDE 14

Bu amaçla bir izin belgesi verilmedikçe, akit taraflardan birinin ülkesinde tescil edilmiş bir taşıt, diğer akit taraf ülkesine eşya taşındıktan sonra kendi ülkesine veya üçüncü ülkelere dönüş yükü alamayacaktır.

MADDE 15

Akit taraflardan izin alınmadıkça silah, cephane ve askeri teçhizat ile patlayıcı maddeler transit hakkı dışındadır.

İnsan, hayvan ve bitki sağlığı bakımından girişi yasaklanmış eşyaların geçişi de transit hakkı dışındadır.

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

MADDE 16

Akit taraflar, yolcu ve eşya taşımacılığına ilişkin gümrük ve diğer formalitelerin mümkün olduğu kadar kolaylaştırılması, basitleştirilmesi ve çabuklaştırılması için gerekli gördükleri bütün tedbirleri alacaklardır.

MADDE 17

İşbu anlaşmaya göre eşyanın karayolu ile uluslararası taşınması TIR karnesi teminatında eşyanın uluslararası taşınması sözleşmesi gereklerine ve /veya ulusal kanun ve nizamlara tabi olacaktır.

Karayolunda uluslararası taşıma yapan bir taşıtta uluslararası gümrük belgeleri (triptik veya carnet do passage) ile ulusal kanun ve nizamlara göre gereken belgeler bulunacaktır.

MADDE 18

Taşıtların standart depolarındaki akaryakıt gümrük vergisi ile diğer vergi ve resimlerden muaf olacaktır. Standart depo, taşıt imal eden fabrikaların taşıtlara koyduğu depodur.

MADDE 19

Değiştirilen bir parça ya ülke dışına çıkarılacak veya gümrük makamlarının gözetiminde imha edilecek veya bu makamlara teslim edilecektir.

Yedek parçanın ithali milli kanun ve nizamlara tabi olacaktır.

MADDE 20

Bu anlaşma gereğince yapılacak her türlü taşımalar aşağıdaki sigorta ile karşılanacaktır.

a) Yolcular, bagaj ve/veya eşyanın, akit tarafların toprakları arasında ve/veya üzerinden transit olarak uluslararası taşınmasında kullanılan bir taşıta, her bir akit tarafta yürürlükteki kanun ve nizamlara uygun olan bir üçüncü şahıslara verilecek zarara karşı sigorta uygulanacaktır.

b) Yolcular, bagaj ve/veya eşyaya taşıtın tescil edildiği akit taraf topraklarında yürürlükte kanun ve nizamlara uygun olan herhangi bir sigorta uygulanacaktır.

MADDE 21

Akit taraflar arasında taşıma ve transit faaliyetlerden doğan ödemeler akit taraflarda yürürlükte bulunan, paraya ilişkin kanun, nizam ve kurallara göre akit taraf yetkili bankalarınca kabul edilen serbest döviz ile yapılacaktır.

MADDE 22

Kaza, bozulma ve diğer güçlükler halinde, bu olayların ülkesi üzerinde vuku bulduğu akit taraf yetkili makamları, bu konudaki rapor ve araştırma sonuçlarını diğer akit tarafa iletceklerdir.

MADDE 23

Akit taraflardan birinde tescil edilmiş taşıtların personeli ve taşımalar diğer akit taraf ülkesinde karayolu trafiğini düzenleyen kanun ve nizamlara uyacaklardır.

İşbu anlaşma şumulüne girmeyen, taşımacılıkla ilgili diğer hususlar akit tarafların kanun, nizam ve kurallarına tabi olacaktır.

MADDE 24

İşbu anlaşmanın uygulanmasından sorumlu yetkili makamlar:

a) Türkiye için:

Kara Ulaştırma Genel Müdürlüğü

Ulaştırma Bakanlığı

b) İran için:

Karayolu ve Nakliye Bakanlığı

Tahran

MADDE 25

Bu anlaşma akit tarafların milli mevzuatlarına göre onaylandığını belirten notaların teati edildiği tarihte yürürlüğe girecek ve bir yıl süre ile yürürlükte kalacaktır.

Bu süre sona ermeden üç ay önce akit taraflardan biri anlaşmayı sona erdirmek istediğini diğer akit tarafa yazılı olarak bildirmedikçe, anlaşma kendiliğinden birer yıllık süreler için yenilenir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına

İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 12 Mayıs 1980 Tarihinde Tahran'da İmzalanan Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadili Anlaşması

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti, uluslararası karayolu yük ve yolcu taşımacılığını kolaylaştırmak ve teşvik etmek arzusuyla 12 Mayıs 1980 tarihli Anlaşmada aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

Madde 1

Anlaşmanın 2.inci maddesinde yer alan "kota" tarifi Anlaşmadan çıkarılmıştır.

Madde 2

Anlaşmanın 8.inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Akit Taraflardan birinin ülkesinde tescil edilmiş taşıtlar, diğer Akit Taraf topraklarındaki iki nokta arasında yolcu ve eşya taşıyamayacaktır.

Madde 3

Anlaşmanın 9.uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 4

Anlaşmanın 11.inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Akit Taraflardan birinin ülkesinde tescil edilmiş bir taşıt ile diğer Akit Taraf ülkesine veya ülkesinden yapılacak transit turist taşımacılığı ve mekik servis izin belgesine tabi olmayacaktır.

b) Diğer Akit Taraf ülkesinin yetkili makamlarından özel izin belgesi alınmadıkça, bir Akit Taraf taşımacısı diğer Akit Taraf topraklarından üçüncü ülkelere yolcu taşıyamayacaktır.

c) Bir Akit Taraf ülkesinde tescil edilmiş boş bir taşıt, bu amaçla bir özel izin belgesi verilmedikçe, yolcu almak üzere diğer Akit Taraf ülkesine girmeyecektir.”

Madde 5

Anlaşmanın 12.inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Aşağıdaki eşya taşımaları, her iki Akit Tarafın taşımacılarınca herhangi bir kısıtlama ve izin belgesine tabi olmaksızın yapılacaktır.

a) İki Akit Tarafın toprakları arasındaki taşımalar,

b) Akit Taraflardan birinin toprakları üzerinden yapılan transit taşımalar,

2. Bir Akit Taraf ülkesine çeşitli yollardan gelen, diğer Akit Taraf ülkesine ait transit malların, aktarma noktalarından her iki Akit Taraf araçlarınınca bu ülkeye taşınması izin belgesine tabi olacaktır.

Bu belgelerin sayısı, eşitlik esasına göre, 7.maddede belirtilen Karma Komisyon tarafından yıllık olarak belirlenecektir.

3. Bir Akit Taraf ülkesi topraklarından 3 üncü ülke topraklarına ve aksi yönde yapılan eşya taşımaları izin belgesine tabi olacaktır. Bu belgelerin sayısı, karşılıklılık esasına göre, 7. maddede belirtilen Karma Komisyon tarafından yıllık olarak belirlenecektir.

4. İzin belgesi bir araç ve bir gidiş-dönüş için geçerlidir ve devredilemez. İzin belgeleri ücretsiz verilecektir.

Madde 6

Anlaşmanın 13 üncü ve 14 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 7

Bu Anlaşma Tahran’da 12 Aralık 1995 tarihinde, bütün metinler aynı derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Farsça ve İngilizce dillerinde ikişer nüsha olarak düzenlenmiştir.

Anlaşmazlık halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

Adına

Ulaştırma Bakanı

Oğuz TEZMEN

İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti

Adına

Yol ve Ulaştırma Bakanı

Ekber TORKAN